

CYNGOR SIR CEREDIGION

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Ymddiriedolwyr Elusen
Dyddiad y cyfarfod:	7 Tachwedd 2024
Teitl:	Diweddariad is-grŵp – yr hen Ysgol Uwchradd Tregaron,
Pwrpas yr adroddiad:	Derbyn diweddariad ar hen Ysgol Uwchradd Tregaron - is-grŵp a phenderfynu ar y camau nesaf
Er:	Penderfyniad

CEFNDIR

Cynhelir yr hen Ysgol Uwchradd Tregaron mewn ymddiriedolaeth (o dan Gronfa Addysg Ganolradd a Thechnegol ehangach Sir Aberteifi) er mwyn bod *'i ddatblygu addysg i blant oedran cyn-ysgol ac oed ysgol yn Nhregaron'*.

Yn ystod ei gyfarfod a gynhaliwyd ar 8 Gorffennaf 2021, penderfynodd Aelodau'r Pwyllgor Ymddiriedolwyr Elusennau dderbyn y cynnig i brynu Hen Ysgol Tregaron a chreu is-grŵp a fydd yn cael ei ddirprwyo, ar ôl gwerthu'r eiddo, i ystyried argymhellion ynghylch sut i ddefnyddio unrhyw gyfalaf neu incwm sydd ym meddiant yr elusen a hynny er mwyn cyflawni amcanion yr elusen. Rhoddir gwybod i gyfarfod y Pwyllgor Ymddiriedolwyr Elusennau am unrhyw argymhellion a ddaw o'r is-grŵp, er mwyn iddynt eu hystyried ac i benderfynu yn eu cylch. Gofynnwyd i swyddogion yn ogystal, ar ran yr Ymddiriedolwyr i nodi swyddogion priodol o'r Gwasanaethau Addysg a Hamdden i drafod opsiynau ariannu grant ar gyfer cyfleusterau chwaraeon.

Yn dilyn gwerthu'r eiddo ym mis Chwefror 2022, penderfynodd y Pwyllgor Ymddiriedolwyr Elusennau yn ei gyfarfod a gynhaliwyd ar 26 Medi 2022:

- *penodi'r Cynghorwyr Rhodri Evans, Gwyn Wigley Evans a Wyn Evans sy'n Aelodau o'r Pwyllgor Ymddiriedolwyr Elusennau i'r is-grŵp oherwydd lleoliad eu Wardiau, ac i wahodd y Cynghorydd Endaf Edwards fel Cadeirydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Dysgu;*
- *gwahodd Pennaeth Ysgol Henry Richard, cynrychiolydd o Gylch Meithrin Tregaron, y Cynghorydd Ifan Davies (Aelod Lleol), Cadeirydd Cyngor Tref Tregaron, Swyddog o'r Gwasanaethau Cyfreithiol a Swyddog o'r AALI i ymuno â'r is-grŵp;*
- *i swyddogion, ar ran yr Ymddiriedolwr, gynnal ymgynghoriad cyhoeddus ar-lein (er mwyn ceisio barn gan y cyhoedd ynghylch yr hyn yr hoffent weld yr arian yn cael ei roi tuag ato er mwyn datblygu addysg i blant oedran cyn-ysgol ac oed ysgol yn Nhregaron).*

Lansiwyd ymgynghoriad cyhoeddus ar-lein ar wefan y Cyngor ar 16/03/2023 ac fe'i cynhaliwyd am 8 wythnos tan 10/05/2023 gan ofyn i'r cyhoedd am awgrymiadau ynghylch sut y dylid gwario arian yr ymddiriedolaeth.

Cafwyd 25 o ymatebion i'r ymgynghoriad a adroddwyd i'r Pwyllgor Ymddiriedolwyr Elusennau yn ei gyfarfod a gynhaliwyd ar 29 Mehefin 2023. Prif themâu'r ymatebion oedd:

Cyfleusterau chwaraeon hy: maes astro turf/trac rhedeg / cae 3G neu 4G	12
Arian i'r Cylch Meithrin (clwb brecwast/clwb prynhawn)/ Canolfan Deulu Cylch ti a fi cywion.	2
Adeilad amlwrpas ar gyfer clybiau ieuenctid lleol/gweithgareddau/clybiau gwyliau yn helpu i gymdeithasu a darparu lle diogel	1
ieuenctid lleol yn helpu i gymdeithasu a darparu lle diogel	
Meithrinfa breifat hefyd gofal dydd/clwb yn ystod gwyliau ysgol teithiau addysgol I i blant.	1
Clybiau ysgol - Brecwast ac ar ôl ysgol	3
Ail-wynebu ffyrdd o fewn 6 milltir i Dregaron. Peintio bob tŷ yn Nhregaron.	1
Hwb ar gyfer sgiliau bywyd a rhandiroedd h.y.: bancio a biliau, glanhau, DIY sylfaenol, garddio sylfaenol, gofalu am anifeiliaid anwes, iechyd meddwl, coginio, ffeiriau gyrfaoedd, dod o hyd i waith penwythnos yn ystod gwyliau'r ysgol, gweithdy CV.	2
Pwll nofio	6
50,000 tuag at osod llyfrgell yr ysgol yn iawn yn Ysgol Henry Richard gyda llyfrau newydd, system rheoli llyfrgelloedd. 10,000 Cylch Meithrin Tregaron. 5000 Cylch TI a Fi. 5000 Canolfan Deuluol Tregaron. 10000 Canolfan Hamdden Tregaron. 5000 i Ffermwyr Ifanc Tregaron. 5000 Urdd Ceredigion. 5000 i dimau iau Turfs Tregaron. 5000 i'r Clwb Rygbi Tregaron i sefydlu tîm ieuenctid.	1
Hwb yn Ysgol Henry Richard i blant oed ysgol uwchradd ddysgu Cymraeg	1
Ysgol Henry Richard - llyfrau ar gyfer llyfrgell newydd	2

Penderfynodd y Pwyllgor y byddai'r is-grŵp yn cyfarfod i drafod yr opsiynau cyllido ymhellach a darparu argymhellion yn ôl i'r Pwyllgor.

Cyfarfu'r is-grŵp ar 23 Mai 2023 i ystyried yr ymatebion i'r ymgynghoriad a'r opsiynau ar gyfer yr arian a ddelir mewn ymddiriedolaeth.

Nododd yr os-grŵp y pwyntiau canlynol:

- Siom bod nifer yr ymatebion yn isel o ystyried bod cryn ddiddordeb yn lleol.
- Roedd rhan fwyaf yr ymatebion yn ymwneud â chyfleusterau chwaraeon gan gynnwys caeau 3G a 4G, Astro-turf a thrac rhedeg.
- Roedd Cynlluniau Lle Tregaron dros y 5-6 blynedd diwethaf wedi canolbwyntio ar yr angen am fwy o gyfleusterau chwaraeon.
- Byddai angen sicrhau nad yw'r arian yn cael ei wario ar bethau y mae rhwymedigaeth yn gyffredinol ar y Cyngor (yn gorfforaethol) i'w hariannu, ond yn hytrach ar gyfleusterau sy'n ehangach na'r rhain.
- A fyddai modd defnyddio'r arian fel arian cyfalaf tuag at brosiect ehangach? e.e. yr arian grant o £300,000 sydd ar gael oddi wrth Chwaraeon Cymru.

- Roedd Ysgol Henry Richard wedi ystyried Astro-turf a chyfleusterau 3G / 4G yn y gorffennol ac roedd yr ysgol wedi cael gwybod y byddai'r costau oddeutu £500,000.
- Byddai angen rhoi rhagor o ystyriaeth i'r math o gyfleusterau a ddarperir, o gofio y gellid sicrhau arian cyfatebol ar gyfer caeau 3G a 4G oddi wrth Gymdeithas Bêl-droed Cymru, a fyddai'n addas ar gyfer pêl-droed a rygbi os gosodir padiau atal sioc o dan wyneb y caeau. Gellid eu defnyddio hefyd ar gyfer sesiynau hyfforddi hoci ond byddai angen Astro-turf ar gyfer gemau hoci cystadleuol.
- Nid oes trac rhedeg ffurfiol yng Ngheredigion a gallai sefydlu trac ddenu referniw i gynnal a chadw'r cyfleusterau os byddai'n cael ei logi i bobl o ardaloedd eraill.
- Byddai angen i leoliad unrhyw gyfleusterau chwaraeon fod yn hygyrch i'r ysgol a'r gymuned fel y gellid annog plant i gymryd rhan mewn chwaraeon a phawb i fyw bywydau iachach.
- A fyddai modd defnyddio'r tir sy'n rhan o Ysgol Henry Richard ar hyn o bryd i osod cyfleusterau chwaraeon awyr agored?
- Efallai y byddai angen i Ysgol Henry Richard ystyried ad-drefnu eu cyfleusterau chwaraeon presennol er mwyn caniatáu lle ar gyfer unrhyw gyfleusterau chwaraeon ychwanegol a gallai fod goblygiadau ariannol i hyn.
- Byddai angen ystyried pwy fyddai'n gwneud y cais am arian grant a phwy fyddai'n rheoli'r cyfleusterau ac yn eu cynnal a'u cadw.
- Byddai angen ystyried unrhyw effaith bosibl ar y Ganolfan Chwaraeon a phwysigrwydd cynnwys y Ganolfan Chwaraeon mewn unrhyw drafodaethau am ddatblygiadau posibl a'u cyfranogiad yn y dyfodol.
- Byddai angen sefydlu tîm prosiect i ystyried y materion hyn ymhellach gan gynnwys arbenigedd oddi wrth Gyngor Sir Ceredigion ynghylch materion sy'n gysylltiedig ag arian cyfatebol a chyfleusterau chwaraeon ynghyd â chynnwys Is-grŵp Tregaron fel y gellid archwilio cyfleoedd am gyllid ychwanegol a allai fod ar gael megis grant Melinau Gwynt Pont-rhyd-y-groes.
- Byddai angen cynnal trafodaethau â busnesau lleol ynghylch y gwaith datblygu megis gwaith ar y tir.
- A fyddai modd defnyddio'r arian ar gyfer costau cyfalaf neu gostau referniw neu gyfuniad o'r ddau?
- Roedd cynrychiolwyr y Cylch Meithrin wedi nodi bod adeilad ac adnoddau newydd wedi'u darparu'n ddiweddar ac mai eu prif ffocws fyddai'r costau rhedeg;
- Gellid ystyried Cynllun B, os na fyddai Cynllun A yn llwyddo a gallai hyn gynnwys cefnogi nifer o brosiectau llai o faint;
- Roedd angen sicrhau na fyddai'r Astudiaethau Dichonolrwydd yn llyncu'r cyllid, ac roedd angen sicrhau bod rhagor o arian grant yn cael ei ganfod os byddai angen.

Ar ôl trafodaeth, bu i'r is-grŵp argymhell i'r Pwyllgor y dylid ystyried defnyddio'r arian tuag at ddatblygu cyfleusterau chwaraeon yn Nhregaron gan ddirprwyo awdurdod i'r swyddogion i drafod yr opsiynau gyda swyddogion yn y Gwasanaethau Hamdden ac Addysg, sy'n ymwybodol o'r opsiynau sydd ar gael o ran arian grant, ynghyd â chynrychiolwyr yr is-grŵp.

Cynhaliwyd cyfarfod pellach o'r is-grŵp ar 18 Medi 2023, a fynychwyd gan gynrychiolydd o Wasanaethau Hamdden Porth Cymorth Cynnar. Trafododd yr is-grŵp ddichonoldeb astroturf 2G / traddodiadol, 3G, Gen2 a 4G, cyfleoedd ar gyfer cyllid grant atodol, maint y llain, lleoliad, cost trac rhedeg yn ogystal â chostau cynnal a chadw ychwanegol. Gofynnodd yr Aelodau i swyddogion ddarparu dogfen yn amlinellu manteision ac anfanteisio y gwahanol arwynebau, ac i siarad â South Wales Sports mewn perthynas ag amcangyfrif cost.

Darparwyd gwybodaeth i aelodau'r is-grŵp i'w hystyried yn ei gyfarfod a gynhaliwyd ar 23 Mawrth 2024, a fynychwyd gan gynrychiolwyr o'r Gwasanaeth Addysg a Diwylliant, a Gwasanaethau Hamdden Porth Cymorth Cynnar.

Yn ystod y cyfarfod, nodwyd bod y Swyddfa Brisio wedi cytuno'r apêl ardrethi annomestig gan arwain at ad-daliad i'r ymddiriedolaeth o gyfwerth â thua £75mil yn ychwanegol at y £100mil a oedd wedi'i dderbyn o werthu'r adeilad, a nodwyd na fyddai hyn ynghyd ag unrhyw grant posibl gan Chwaraeon Cymru yn ddigonol i fodloni amcanion is-grŵp Tregaron o ran llain 2G neu 3G maint llawn. Gofynnwyd i'r aelodau a oedden nhw'n dymuno ystyried cynllun amgen i'w gyflwyno i'r pwyllgor llawn i'w drafod. Nododd yr Aelodau y byddai'r Aelod Lleol ynghyd â'r Ysgol a Chymdeithas Rhieni ac Athrawon a Chyngor Tref Tregaron yn cyfarfod fel grŵp i drafod y ffordd orau ymlaen.

CAMAU NESAF

Ar ddyddiad cyhoeddi'r adroddiad hwn, ni dderbyniwyd unrhyw gynigion nac argymhellion. Cynigir felly bod y Pwyllgor Ymddiriedolwyr Elusen yn penodi Cadeirydd ar gyfer is-grŵp Tregaron er mwyn hwyluso trafodaeth bellach, ac i hyrwyddo amcanion yr ymddiriedolaeth elusennol.

AELODAETH

Ym mis Mai 2024, penodwyd y Cynghorydd Chris James yn Gadeirydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Dysgu. Mae'r holl Aelodau eraill yn parhau i fod yn aelodau presennol o'r Pwyllgor Ymddiriedolwyr Elusennau. Fe wnaeth Cyngor Tref Tregaron hefyd benodi Cadeirydd newydd yn 2024, a fydd nawr yn cael gwahoddiad i gyfarfodydd is-grŵp Tregaron yn y dyfodol.

Argymhelliad(au):

- 1. Cadarnhau penodiad y Cynghorydd Chris James yn aelod o is-grŵp Tregaron, yn lle'r Cynghorydd Endaf Edwards fel Cadeirydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Dysgu'**
- 2. Nodi penodiad Catherine Hughes yn Gadeirydd presennol Cyngor Tref Tregaron;**
- 3. Penodi Cadeirydd i'r Pwyllgor Ymddiriedolwyr Elusennau, is-grŵp Tregaron.**

**Rhesymau am y
penderfyniad:**

Hybu amcanion yr ymddiriedolaeth elusennol

Atodiadau:

**Pennaeth y
Gwasanaeth:**

**Elin Prysor – SAC Gwasanaethau Cyfreithiol a
Llywodraethu**

Swyddog Adrodd:

**Louise Harries – Uwch Gyfreithiwr – An-adleuol
(Eiddo)**

Dyddiad:

07/10/2024